

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Edmund Józef
Nazwisko: Bałuka
Miejsce urodzenia: Machnówka
Data urodzenia: 04-06-1933
Imię ojca: Stefan
Imię matki: Małgorzata

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów	Stan zachowania	Uwagi
Akta śledcze. "W dniu 22.10.1956 r. w rejonie Łysej Polany pow[ia]t] Nowy Targ nielegalnie przekroczył granicę Państwa Polskiego do Czechosłowacji przenosząc swój dowód osobisty i książeczkę wojskową. Dnia 25.10.1956 r. został zatrzymany w Bratysławie przez władze czeskie, a następnie przekazany do Polski". 5.02.1957 skazany przez Sąd Powiatowy w Katowicach na karę 14 miesięcy pozbawienia wolności. Akta zarchiwizowano 18.03.1971 w Wydziale „C” KWMO w Katowicach pod sygn. 162/III.	IPN Ka 03/133, t. 1, p. 22 (162/III).	
Materiały stanowią kwestionariusze odnoszące się do osób, które „nielegalnie” przekroczyły granice PRL. Akta zawierają kwestionariusz Edmunda Bałuki, który „w dniu 22.10.1956 r. w rejonie Zakopanego nielegalnie przekroczył granicę z Polski do CSRS. Zatrzymany na terenie Bratysławy”. Za powyższe wyżej wymieniony został w dniu 5.02.1957 skazany przez Sąd Powiatowy w Katowicach na karę 14 miesięcy pozbawienia wolności. Kwestionariusz opracowany przez KWMO w Katowicach powstał na podstawie materiałów archiwalnych o sygn. 162/III.	IPN Ka 057/589, t. 2.	
Edmund Bałuka był rozpracowywany w ramach nie rejestrowanej Sprawy Obiektowej prowadzonej przez Departament III MSW dotyczącej Zjednoczenia Przemysłu Okrętowego oraz stoczni w Gdańsku, Gdyni i Szczecinie. Wyżej wymieniony w 1971 r., jako pracownik Stoczni im. Adolfa Warskiego w Szczecinie, był członkiem nieformalnej grupy zmierzającej do uczczenia ofiar wydarzeń Grudnia 1970 z okazji Dnia Zadusznego i 1. rocznicy masakry na Wybrzeżu. W związku z powyższym Wydział III KWMO w Szczecinie przygotowywał akcję o kryptonimie „Tablica” zakładającą m.in. „zabezpieczenie” uroczystości kościelnych w dniach 1 i 2.11., przeprowadzenie rozmów ostrzegawczych z wytypowanymi osobami i wzmożenie współpracy z agenturą.	IPN BU 0236/86 t. 1-9 (1662/IV).	

Zarejestrowany przez Wydział III KWMO w Szczecinie jako figurant Sprawy Operacyjnego Rozpracowania (SOR) krypt. „Aktywni” (nr rej. 10648) dotyczącej „działalności antypaństwowej” i „podsycania nastrojów niezadowolenia” w Stoczni Szczecińskiej. Edmund Bałuka był „podejrzany o propagowanie wrogich poglądów i działalność antypaństwową”. Materiały były kolejno przejmowane przez Wydziały III-A i V KWMO/WUSW w Szczecinie. „Sprawę zakończono dn. 23.07.1984 r. skierowaniem do sądu – wyrok”. 6.08.1984 materiały zarchiwizowano w Wydziale „C” WUSW w Szczecinie pod sygn. 15506/II.

Materiały o sygn. 15506/II zniszczono, wpis na podstawie zapisów kartoteczno-ewidencyjnych.

Nie rejestrowane w Biurze „C” materiały operacyjne Wydziału VI Departamentu III MSW dotyczące Edmunda Bałuki. Wyżej wymieniony „w 1973 roku zdezerterował z Polskiej Marynarki Handlowej podczas postoju jednostki w porcie Las Palmas, prosząc o azyl polityczny. Następnie nawiązał kontakt z Rozgłośnią Polską Radia >Wolna Europa<, przekazując fałszywe informacje. W okresie wydarzeń grudniowych [1970 r.] był członkiem Komitetu Strajkowego Stoczni im. Warszawskiego w Szczecinie”. 1.06.1976 materiały zarchiwizowano w Wydziale II Biura „C” pod sygn. 49005/II.

IPN BU 0204/694 (49005/II) – akta, IPN BU 01224/1696 (12645/2) – mikrofilm.

Materiały zarekwirowane przez funkcjonariuszy szczecińskiej Służby Bezpieczeństwa w 1973 r. w trakcie przeszukania mieszkania Edmunda Bałuki.

IPN Sz 0012/393, t. 13.

Akta Sprawy Operacyjnego Sprawdzenia (SOS) krypt. „Pająk” nr rej. 13476 prowadzonej przez Wydz. II KWMO w Szczecinie w latach 1974-1976 dotyczącej podejrzeń wobec obywatela brytyjskiego polskiego pochodzenia o współpracę z wywiadem Wielkiej Brytanii. Edmund Bałuka, który wówczas przebywał poza granicami PRL, występuje w aktach jako osoba nakłaniająca polskiego marynarza do pozostania poza granicami PRL. Z treści materiałów wynika, że Bałuka – jako przedstawiciel „Amerykańskiego Biura Emigracyjnego” – zajmował się pomocą osobom odmawiającym powrotu do PRL.

IPN Sz 0011/477 (9166/II).

Edmund Bałuka został zarejestrowany w dn. 6.05.1977 pod nr 15616 przez Wydział III KWMO w Szczecinie jako figurant Sprawy Operacyjnego Rozpracowania (SOR) o krypt. „Szerszeń”. Powód: podejrzany o „kolportaż wrogiej literatury”. Materiały były kolejno przejmowane przez Wydziały III-A i V KWMO/WUSW w Szczecinie. W sierpniu 1984 r. sprawa została ponownie zarejestrowana przez Wydział V WUSW w Szczecinie pod nr. 29632 jako SOR krypt. „Kuglarze”. Akta zarchiwizowano 21.05.1985 w Wydziale „C” WUSW w Szczecinie pod sygn. 15854/II.

Materiały o sygn. 15854/II zniszczono w styczniu 1990 r., wpis na podstawie zapisów kartoteczno-ewidencyjnych.

Edmund Bałuka występuje w aktach Sprawy Obiektowej (SO) krypt. „Debata” nr rej. 66477 prowadzonej w 1981 r. przez Wydz. III Departamentu III-A/ V MSW dotyczącej I Krajowego Zjazdu Delegatów NSZZ „Solidarność”. Materiały zawierają m.in.: plany działań operacyjnych, meldunki i notatki funkcjonariuszy SB, stenogramy z przebiegu obrad, wykazy uczestników Zjazdu i osobowych źródeł informacji.

IPN BU 236/243 (2282/IV).

Akta śledztwa przeciwko Edmundowi Bałuce początkowo podejrzananemu o to, że „odmówił powrotu do kraju z Hiszpanii [i] wszedł w kontakt z rozgł[oszenia] Radia >W[olna] E[uropa]< nadając audycje szkaluj[ące] PRL”. Śledztwo było kilkakrotnie zawieszane i podejmowane z powodu przebywania ww. za granicą. Bałuce przedstawiano kolejne zarzuty: „nielegalne przekroczenie w dniu 21.04.1981 r. granicy PRL” oraz o to, że „w okresie od 1977 r. do kwietnia 1981 r. we Francji w porozumieniu (...) wydał i kolportował w Polsce biuletyn >Szerszeń< w którym podważał podstawy ustrojowe PRL, zawarte sojusze, żył i wysydział naczelne organy PRL, a także iż od kwietnia do października 1981 r. w projekcie statutu organizowanej przez siebie partii PSPP [Polskiej Socjalistycznej Partii Pracy] oraz w publicznych wystąpieniach dopuszczał się czynów w/w”. 13.12.1981 Bałuka został internowany, a 3.06.1982 tymczasowo aresztowany. Śledztwo zakończono 8.03.1983. Ww. ostatecznie przedstawiono 10 zarzutów.

IPN Sz 0013/135 (13445/III) t. 1-8.

Akta Biura Śledczego MSW nadzoru szczególnego nad śledztwem przeciwko Edmundowi Bałuce. Podejrzananemu przedstawiono liczne zarzuty, m.in.: odmowę powrotu do kraju zza granicy, współpracę z Radiem Wolna Europa, głoszenie poglądów sprzecznych z interesami PRL (m.in. we współredagowanym przez siebie czasopiśmie, które następnie było przerwane na teren PRL oraz podczas organizowanych przez siebie spotkań), nielegalne przekroczenie granicy PRL. 13.12.1981 Edmund Bałuka został internowany, a 3.06.1983 tymczasowo aresztowany. 30.06.1983 skazany przez Sąd POW w Bydgoszczy na karę 5 lat więzienia. Objęty ustawą z 21.07.1984 o amnestii.

IPN BU 002394/571 (669/571).

Akta nadzoru prokuratorskiego nad śledztwem przeciwko Edmundowi Bałuce. Sprawa dotyczyła m.in. redagowania „nielegalnego pisma o charakterze politycznym”, w którym krytykowano ustrój PRL oraz próby rozwinięcia na terenie PRL działalności partii, której program opierał się o poglądy głoszone w tym piśmie.

IPN BU 0874/12 (Pn. Nadz. II 148/82).

Akta internowania Edmunda Bałuki, który został wytypowany przez Wydział V KWMO w Szczecinie jako osoba przeznaczona do internowania. Zatrzymany 13.12.1981 na podstawie decyzji o internowaniu (nr 53/81) komendanta wojewódzkiego MO w Szczecinie. Powód – „może podjąć działalność skierowaną przeciwko interesom politycznym PRL i powodującą zakłócenia w gospodarce narodowej”.

IPN Sz 0012/367 (848/IV) t. 3.

Dokumenty wytworzone w związku z internowaniem Edmunda Bałuki. Internowany 13.12.1981. Początkowo osadzony w Zakładzie Karnym w Goleniowie. 11.01.1982 przeniesiony do Ośrodka Odosobnienia w Wierzchowie Pomorskim. 3.06.1982 zwolniony z internowania i aresztowany w związku ze śledztwem Prokuratury Pomorskiego Okręgu Wojskowego w Bydgoszczy (akta internowanego).

IPN Sz 166/15, IPN Po 161/1.

Akta tymczasowo aresztowanego–skazanego. Dokumenty wytworzone w związku z osadzeniem Edmunda Bałuki w Zakładzie Karnym w Barczewie w latach 1983-1984.

IPN Bi 65/1895 (628/4).

Akta sądowe sprawy karnej przeciwko Edmundowi Bałuce toczącej się przed Sądem Pomorskiego Okręgu Wojskowego w Bydgoszczy. Wyżej wymieniony został oskarżony m.in. o redagowanie w Paryżu biuletynu informacyjnego "Szerszeń" na łamach którego krytykował ustrój PRL oraz o próbę rozwinięcia na terenie PRL działalności założonej przez siebie za granicą partii, której program opierał się o poglądy głoszone w "Szerszeniu". 30.06.1983 sąd skazał wyżej wymienionego na karę 5 lat pozbawienia wolności i obciążył go kosztami procesu. Postanowieniem z 26.09.1983 Izba Wojskowa Sądu Najwyższego zasądzoną karę utrzymała w mocy. Postanowieniem z 10.08.1984 na mocy ustawy o amnestii z 21.07.1984 Sąd POW darował wyżej wymienionemu resztę kary.

IPN By 51/241-251 (So.W. 28/83).

Akta sądowe w sprawie nawiązania stosunku pracy pomiędzy Edmundem Bałuką, a Stocznia im. Adolfa Warskiego w Szczecinie. We wrześniu 1984 r. wyżej wymieniony zwrócił się do zakładu o ponowne przyjęcie do pracy i otrzymał odpowiedź odmowną. W związku z tym odwołał się w tej sprawie do Terenowej Komisji Odwoławczej do Spraw Pracy przy Prezydencie Miasta Szczecina. Ponieważ wniosek został oddalony, Edmund Bałuka odwołał się do Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Szczecinie. Również i w tym przypadku sprawa została rozstrzygnięta na niekorzyść wyżej wymienionego.

IPN Sz 136/4 (P 70/85).

Akta śledztwa WUSW w Szczecinie przeciwko Edmundowi Bałuce, któremu 7.12.1984 został przedstawiony zarzut, iż „po 30.11.[19]84 w Szczecinie brał udział w działalności stowarzyszenia >Regionalny Społeczny Obywatelski Komitet Obrony Praworządności< – Region Pomorza Zachodniego, któremu Wydział Spraw Społecznych Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie odmówił 30.11.[19]84 zalegalizowania”. W ramach działalności w tej organizacji wyżej wymieniony „rozsyłał do władz, urzędów i instytucji, a także poza granice kraju pisma, oświadczenia i wezwania o treści zawierającej fałszywe wiadomości mogące wyrządzić poważną szkodę interesom PRL”. Wobec Edmunda Bałuki środka zapobiegawczego nie zastosowano. 22.03.1985 został sporządzony akt oskarżenia. Materiały przekazano do Sądu Rejonowego w Szczecinie, który 25.06.1985 zawiesił postępowanie wobec wyżej wymienionego; „podejrzany po złożeniu poręczenia majątkowego w wys[okości] 100 tys. zł. dostał zgodę na wyjazd emigracyjny do Francji – 27.04.[19]85 opuścił PRL”.

IPN Sz 0013/383 (14786/III).

Występuje w aktach Sprawy Obiektowej (SO) krypt. "Zachód" nr rej. 71242 prowadzonej przez Wydział III Departamentu V MSW w latach 1982-1988, w ramach której rozpracowywano zagraniczne ośrodki NSZZ „Solidarność”. Akta w większości zawierają meldunki i dokumenty o charakterze planowym. W materiałach Edmund Bałuka występuje jako potencjalny uczestnik manifestacji przed ambasadą PRL w Paryżu, przygotowywanych na 31.08.1985.

IPN BU 01419/378 (2447/IV).

Edmund Bałuka był „kontrolowany operacyjnie” przez Wydział XI Departamentu I MSW w ramach Segregatora Materiałów Wstępnych (SMW) krypt. "Bak" nr XI/560. Materiały zostały zmikrofilmowane w Samodzielnej Sekcji Ewidencji Departamentu I MSW i zarchiwizowane pod nr. J-11529. Postanowieniem z 2.03.1989 mikrofilm komisyjnie zniszczono.

Materiały o sygn. J-11529 zniszczono w marcu 1989 r., wpis na podstawie materiałów o sygn. IPN BU 01746/4.

Teczka Kontakt Operacyjnego (KO) ps. „Tadek”, następnie „Sowa” nr rej. 12752 prowadzonego w latach 1972-1985 przez Wydz. III KWMO w Szczecinie. KO "Tadek" udzielał Służbie Bezpieczeństwa informacji na temat Edmunda Bałuki. Akta zawierają również notatkę służbową funkcjonariusza SB dotyczącą Bałuki.

IPN Sz 0010/1 (24421/I).

Edmund Bałuka został zarejestrowany 3.05.1986 przez Wydział XI Departamentu I MSW w Połączonym Systemie Danych o Przeciwniku (PSED) pod nr 8582.

Wpis na podstawie zapisów kartoteczno-ewidencyjnych.

Zastrzeżenie wyjazdów zagranicznych wniesione w 1973 roku. Powód – w czasie wydarzeń Grudnia 1970 r. Edmund Bałuka był przewodniczącym Komitetu Strajkowego w Stoczni Szczecińskiej, udzielał wywiadu dla Radia Wolna Europa, a w 1973 r., będąc za granicą, zdezerterował ze statku Polskiej Marynarki Handlowej. Brak informacji o odwołaniu zastrzeżenia oraz o jednostce, która je wniosła.

Wpis na podstawie zapisu kartotecznego.

Zastrzeżenie wyjazdów zagranicznych do wszystkich krajów świata od dnia 10.12.1984 wniesione przez Wydział V WUSW w Szczecinie i zarejestrowane pod nr. 30601. Powód – Edmund Bałuka „pozostaje w aktywnym zainteresowaniu Wydz. V WUSW – Szczecin”. Zastrzeżenie zostało anulowane 11.07.1985.

Wpis na podstawie zapisów kartoteczno-ewidencyjnych.

Edmund Bałuka na wniosek Wydziału III-A KWMO w Szczecinie został wpisany do indeksu osób niepożądanych w PRL. Materiały zarchiwizowano pod sygnaturą N-204526.

Materiałów o sygn. N-204526 brak. Wpis na podstawie zapisu kartotecznego.